

Karolina Nygren
Utvecklingsledare
08 124 57 236
Karolina.Nygren@ekero.se

Redovisning av uppdrag avseende samordningsförbund

Dnr SN16/135-701

Bakgrund

I december 2016 beslutade Socialnämnden ge socialkontoret i uppdrag att undersöka fördelarna med ett medlemskap i ett samordningsförbund. I uppdraget ingick att återkomma med en lägesbeskrivning avseende samordningsförbunden i länet, analysera för- och nackdelar med att ingå i något av dessa samt se över vilket eller vilka förbund som skulle vara lämpligast för Ekerö vid ett eventuellt medlemskap.

Funktion och syfte

I Sverige finns i dagsläget 82 samordningsförbund som omfattar 247 av landets 290 kommuner. Storleken på samordningsförbunden varierar, vissa omfattar endast en kommun och andra ett helt län eller en region. Gemensamt för alla samordningsförbund är att de bygger på en finansiell samverkan mellan Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, landsting och kommuner. Förbunden regleras i Lag (2003:1210) om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser. Enligt lagen ska insatserna inom den finansiella samordningen avse individer som är i behov av samordnade rehabiliteringsinsatser som syftar till att uppnå- eller förbättra förmågan att förvärvsarbeta. Aktuella målgrupper är t ex ungdomar som står utanför arbetsmarknaden, nyanlända, individer med psykisk ohälsa eller personer som är utförsäkrade från Försäkringskassan och uppstår ekonomiskt bistånd.

Verksamheten i ett samordningsförbund ska utgöra ett komplement till ordinarie rehabiliteringsinsatser och bygger på gränsöverskridande samverkan mellan parterna. Samordningsförbunden finansierar insatser på individnivå som bedrivs av de samverkande parterna. Insatserna syftar ofta till att samlokalisera, utveckla gemensamma metoder och individanpassa insatser så att man når en ökad effektivitet. Vidare stödjer samordningsförbunden aktiviteter som syftar till att få samarbetet mellan parterna att fungera mer effektivt. Samordningsförbundens huvuduppgifter regleras i lagen om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser och består i att;

- Besluta om mål och riktlinjer för förbundets verksamhet.
- Stödja samverkan mellan deltagande myndigheter.

- Finansiera rehabiliteringsinsatser som ligger inom parternas samlade ansvarsområde.
- Besluta hur förbundets medel ska användas.
- Upprätta, verksamhetsplan, budget och årsredovisning för förbundet.
- Ansvara för uppföljning och utvärdering av rehabiliteringsinsatserna.

Samordningsförbunden är en egen juridisk person och leds av en styrelse med representanter från de fyra samverkande parterna. Varje part utser en ledamot och en ersättare till styrelsen. För kommunens räkning utser Kommunfullmäktige, genom proportionellt val, representanter bland sina ledamöter. Administrationen i samordningsförbunden kan se olika ut. Gemensamt för alla förbund är att det finns en anställd förbundschef. Flera förbund har även anställt processledare och ekonom, medans andra förbund köper dessa tjänster externt. Kopplat till förbunden finns även beredningsgrupper bestående av nyckelpersoner i verksamheten. Beredningsgruppernas sammansättning varierar beroende på vilka projekt som bedrivs.

Finansiering av samordningsförbundens verksamhet regleras i lagstiftningen. Försäkringskassan bidrar med hälften av förbundets medel. Medverkande landsting ska bidra med en fjärdedel av medlen och den kommun-/kommuner som deltar bidrar med en fjärdedel. Den myndighet som avsätter minst medel sätter därmed nivån för medel från övriga myndigheter. Budget ska täcka kostnader för löner, ersättning till styrelsen och dess ersättare, revisorer, lokalkostnader samt insatserna som utvecklas. Kommunfullmäktige har att besluta i fråga om att ingå i ett samordningsförbund.

Lägesbeskrivning

I dagsläget finns sju samordningsförbund i Stockholms län:

- HBS, Huddinge, Botkyrka och Salem
- Stockholms stad
- Södertälje
- Södra Roslagen: Täby och Österåker
- VärNa, Värmdö och Nacka
- Östra Södertörn: Haninge, Tyresö och Nynäshamn
- Sollentuna, Upplands Väsby och Sigtuna (nystartat samordningsförbund)

Sundbybergs stad kommer att fatta beslut om att starta ett eget samordningsförbund under kommande år. Solna planerade att ingå i detta samordningsförbund, men har beslutat att man med befintliga insatser och resurser kan möta behovet av arbetslivsinriktad rehabilitering hos aktuella målgrupper på egen hand.

Samverkan och behov

Det finns i dagsläget ett antal kontaktytor där kommunen samverkar med landstinget, Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen. Bland annat finns mellan vuxenheten och Alvik/Ekerös beroendemottagning en lokal samverkansöverenskommelse med landstinget om samverkan genom s k SIP-möten (Samordnad Individuell Plan). Vidare finns även en lokal samverkansöverenskommelse avseende vuxna med missbruksproblematik och/eller psykisk funktionsnedsättning. Överenskommelsen omfattar Stockholms stads stadsdelsförvaltningar Hässelby-Vällingby och Bromma samt beroendecentrum och landstingets vuxenpsykiatriska öppenvårdsmottagning.

Ekerö kommun planerar att teckna en s k DUA-överenskommelse (Delegationen för unga och nyanlända till arbete) med Arbetsförmedlingen Solna och Sundbyberg avseende samverkan för att stödja unga och nyanländas etablering på arbetsmarknaden. Många kommuner har redan tecknat liknande överenskommelser som följer en struktur utvecklad av DUA. Överenskommelsen omfattar bl a kartläggning av målgruppen, regionala kompetensbehov samt olika spår för etablering på arbetsmarkande. Det finns även statsbidrag kopplat till arbetet i överenskommelsen som kan sökas.

Inom kommunen finns även Centrum för vuxenutbildning och arbete vars jobbcenter bedriver ett nära samarbete med Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan kring praktik och trygghetsanställningar. Verksamheten syftar till att fler individer ska bli självförsörjande.

För- och nackdelar med finansiell samordning

En övergripande fördel, oavsett om man ingår i ett befintligt samordningsförbund eller startar ett eget är att det ger möjlighet till samverkan på en strukturell nivå, något som ofta saknas även om samverkan sker på individnivå. Denna samverkan kan även utvecklas mellan olika samordningsförbund.

Inom ramen för flera projekt inom samordningsförbund runt om i Sverige kan man dock urskilja vissa svårigheter att gå från projekt till ordinarie verksamhet. En orsak till det är att samordningsförbunden består av flera myndigheter som alla har sin budget och sina prioriteringar. En nackdel eftersom syftet med samordningsförbundets verksamhet är att överbrygga utmaningarna och skapa mer hållbara samverkansformer.

Inför ett ställningstagande om Ekerö ska gå vidare med att utreda möjligheten till att ingå- eller starta ett samordningsförbund belyses nedan ett antal för- och nackdelar med respektive tillvägagångssätt.

Aktivitet	Fördelar	Nackdelar/Risker
Ingå i ett befintligt samordningsförbund	Delade kostnader för administration, aktiviteter mm med andra kommuner	Osäkra ekonomiska effekter - får kommunen tillbaka vad man satsat?
	Möjlighet att delta i- och utveckla fler rehabprojekt	Kommunerna har olika målgrupper med olika behov av rehabinsatser – rätt rehabprojekt för Ekerö?
	Tillgång till ett bredare utbud av insatser då flera kommuner samverkar	Kommunernas målgrupper olika stora - får betydelse för hur mycket pengar varje kommun är villig att satsa på respektive projekt och insats
	Möjlighet till erfarenhetsutbyte	Svårigheter att finna ett samordningsförbund som samarbetar med "rätt" del av FK, AF och SLL
Starta ett eget samordningsförbund	Möjlighet till nischade insatser helt anpassade efter Ekerös målgrupper	Ekerö får stå för den ekonomiska kostnaden för förbudet på egen hand
	Möjligheter finns att ansluta sig till andra samordningsförbunds projekt	

Diskussion

Finansiell samverkan via ett samordningsförbund kan leda till positiva effekter för målgrupper som annars på egen hand behöver ha kontakt med flera myndigheter. Att flera myndigheter samverkar för att utveckla insatser som stödjer människor långt ifrån arbetsmarknaden kan leda till positiva samhällsekonomiska effekter för individer genom att skapa möjligheter att ta sig ur ett långvarigt utanförskap.

Vare sig man väljer att ingå i ett befintligt samordningsförbund eller starta ett nytt förbund måste de ekonomiska effekterna övervägas. Såväl samhällsekonomiska effekter som faktiska kostnader för arbetsinsatser, administration och organisation behöver analyseras. En annan aspekt som också måste övervägas är hur många personer i aktuella målgrupper som faktiskt omfattas av insatserna inom ramen för samordningsförbundet. Är det ekonomiskt försvarbart att satsa resurserna i ett samordningsförbund eller ska befintliga forum för samverkan med andra aktörer värnas istället? I dagsläget samverkar socialtjänsten och andra myndigheter inom Ekerö kommun med olika delar av landstinget, Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen kring en rad verksamheter och insatser. Om resurserna istället ska användas för att utveckla ett samordningsförbund krävs att fler målgrupper än de Socialnämnden ansvarar för ingår i förbundets verksamhet.

Frågan om samordningsförbund bör därför behandlas med ett övergripande perspektiv. I dagsläget finns flera framgångsrika projekt inom befintliga samordningsförbund som bygger på samverkan mellan olika funktioner inom kommunen, t ex studievägledare och socialtjänstens handläggare för att tillsammans med Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan skapa möjligheter till inträde på arbetsmarknaden för målgrupper som nyanlända eller personer med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar.

För att förbundets arbete ska bli framgångsrikt krävs också att alla parter har en tydlig avsikt med verksamheten och också kan bidra med resurser ur befintlig verksamhet för att utveckla och implementera insatser.

I dagsläget sker framgångsrik samverkan på individnivå bl a via lokala överenskommelser avseende vuxna med beroendeproblematik och/eller psykisk funktionsnedsättning. Denna samverkan sker i samarbete med norra Stockholms psykiatri och inte nordvästkommunerna. Samverkan med Försäkringskassan sker via deras kontor i Alvik. För socialtjänstens del skulle det därför vara intressant att ingå i Stockholms stad samordningsförbund. I den nya DUA-överenskommelsen kring unga och nyanlända utanför arbetsmarknaden är däremot samverkan med Arbetsförmedlingen Solna och Sundbyberg aktuell. Samverkan sker därmed mellan olika kanaler och i olika frågor. Det är därför svårt att hitta ett befintligt samverkansförbund där Ekerö passar in.